

HARRASTA TEATTERIA LEPPÄVIRRALLA!

Riina Kallanto
Opinnäytetyö
Humanistinen ammattikorkeakoulu
Kulttuuripalvelujen ko. (210 op)
03/2010

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU
Kulttuuripalvelujen koulutusohjelma

OPINNÄYTETYÖN TIIVISTELMÄ

Työn tekijä(t)

Riina Kallanto

Työn nimi

Harrasta teatteria Leppävirralla!

Työn ohjaaja(t)

Leena Krekula

Sivumäärä

37

Tiivistelmä

Työn aiheena on teatterinharrastaminen Leppävirralla ja harrastuksen merkitykset yleensä sekä eri ikävaiheissa. Tavoitteena on kartoittaa Leppävirran harrastajateatterikenttää.

Aineistona käytettiin Timo Sinivuoren (2002) tutkimusta Teatteriharrastuksen merkitykset, Tuija Saresman (2002) teosta Häivähdys kauneutta, Taide suomalaisten arjessa sekä leppävirtalaisten teatterinharrastajien haastatteluja.

Tutkimuskysymykset ovat: millaisia kokemuksia ihmisillä on teatteriharrastuksesta, miten teatteriharrastus koetaan eri-ikäisenä, onko teatteriharrastus vaikuttanut uravalintaan tai muihin konkreettisiin asioihin sekä millaista on harrastaa teatteria Leppävirralla.

Asiasanat

teatteri, teatteriharrastus, teatteriryhmät, harrastajanäyttelijät

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Degree Programme in Cultural Management

ABSTRACT

Author(s)

Riina Kallanto

Title

Harrasta teatteria Leppävirralla!

Tutor(s)

Leena Krekula

Number of pages

37

Abstract

Subject of this work is theatre hobby in Leppävirta and how people feel to be into theatre on the whole and in different ages. Target of this work is to explore theatre hobby area.

Material was explore of Timo Sinivuori named Teatteriharrastuksen merkitys, writing of Tuija Saresma called Häivähdys kauneutta, Taideharrastus suomalaisten arjessa and interviews of people who are interested in theatre in Leppävirta.

Explore questions were: how people feel their theatre hobby, how people feel their theatre hobby in different ages, has theatre hobby effects that where people are going to work in future or in other concretes things and what kind of is theatre hobby in Leppävirta.

Keywords

theatre, theatre hobby, theatre group, enthusiast actor

SISÄLLYS

TIVISTELMÄ ABSTRACT

1. JOHDANTO	5
2. TAIDEHARRASTUS IHMISTEN ELÄMÄSSÄ	6
2.1 Taide ihmisen elämänkaaren eri vaiheissa	7
2.2 Taiteen yksilölliset merkitykset eri ihmisille	8
2.3 Esteet, palautteen merkitys ja sidokset yhteiskuntaan	10
3. TEATTERIHARRASTUS SUOMESSA	11
3.1 Teatteriharrastus ja oppiminen	12
3.1.1 Motivaatio	13
3.1.2 Teatteriesityksen valmistusprosessi	14
3.1.3 Sitoutuminen ja kokemuksellinen oppiminen	18
3.1.4 Taiteellinen oppiminen sekä itseohjautuva ja omaehtoinen oppiminen	19
3.1.5 Opettaja vai ohjaaja?	22
3.2 Teatteriharrastus Leppävirralla	22
4. HARRASTAJIEN SUUSTA	24
4.1 Millaisia kokemuksia ihmisillä on teatteriharrastuksesta	25
4.2 Miten teatteriharrastus koetaan eri-ikäisenä	27
4.3 Onko teatteriharrastus vaikuttanut uravalintaan tai muihin konkreettisiin asioihin	28
4.4 Millaista on harrastaa teatteria Leppävirralla	29
5. POHDINTA	30
LÄHDELUETTELO	34
LIITTEET	35
Liite 1: Haastattelurunko	
Liite 2: Lehti-ilmoitus	

1. JOHDANTO

Olen harrastanut teatteria niin kauan kuin jaksan muistaa. Aloitin harrastukseni omatekoisilla näytelmillä jo ennen kouluun menemistä ja ala-asteen loppupuolella hakeuduin mukaan ”oikeaan” teatteriryhmään. Harrastus vei mennessään ja olin mukana erinäisissä ryhmissä lähes koko sen ajan elämästäni kun asuin Leppävirralla. Kyseisen paikkakunnan kuviot tulivat siis hyvin tutuiksi.

Vuosien mittaan huomasin teatteriharrastuksellani olevan erinäisiä vaikutuksia arkipäivän tekemiseeni ja olemiseeni. Esimerkiksi keskittymiskyky ja muisti parantuivat näytelmientekemisen myötä, mikä taas vaikutti suoraan koulumenestykseen. Harrastus toi myös mukanaan syviä ja kestäviä ystävyyssuhteita ja ennen kaikkea teatterintekeminen oli mielekästä puuhaa ja nuorelle ihmiselle vaihtoehto ”kylillänotkumisen” sijaan.

Kun valitsin opinnäytetyölleni aiheita, tiesin, että se tulisi tavalla tai toisella liittymään teatterintekemiseen. Olin itse aikoinaan kokenut teatteriharrastuksen vaikuttavan minuun monella eri tavalla ja halusin kartoittaa oliko muilla ihmisillä ja etenkin muilla leppävirtalaisilla ihmisillä samalaisia kokemuksia ja mitä aiheeseen liittyvä kirjallisuus tiesi teatteriharrastuksen merkityksistä ihmisten elämässä.

Myöhemmin lisäsin työhöni elämänkaarinäkökulman eli millä tavalla teatteriharrastuksen merkitys korostuu elämänkaaren eri vaiheissa. Tämän vuoksi haastattelin työtäni varten ihmisiä kolmesta eri ikäryhmästä: lapsista, nuorista ja aikuisista.

Työni tutkimuskysymyksiä ovat: millaisia kokemuksia ihmisillä on teatteriharrastuksesta, miten teatteriharrastus koetaan eri-ikäisenä, onko teatteriharrastus vaikuttanut uravalintaan tai muihin konkreettisiin asioihin sekä millaista on harrastaa teatteria Leppävirralla.

Teatteriharrastuksen merkityksistä ihmisten elämään on melko vähän kirjallisuutta ja tutkimusaineistoa. Käytin pääaineistonani Timo Sinivuoren Teatteriharrastuksen merkitykset –tutkimusta, koska mielestäni se on hyvä perusteos aiheesta. Lisäksi käytin Tuija Saresman Häivähdys kauneutta –teosta kartoittaakseni taideharrastuksen merkityksiä yleensä. Tärkeimmän tiedon ja aineiston työtäni ajatellen keräsin kuitenkin haastatteluilla oikeilta leppävirtalaisilta teatterinharrastajilta.

Seuraavassa luvussa kerron siis taideharrastuksesta ihmisten elämässä Tuija Saresman Häivähdys kauneutta – teoksen kautta. Kolmannessa luvussa paneudun tarkemmin teatteriharrastukseen ja kolmannen luvun aineistona olen käyttänyt Timo Sinivuoren tutkimusta Teatteriharrastuksen merkitykset. Neljännessä luvussa pääsen sitten käsiksi haastatteluaineistoon ja etsin sieltä vastauksia neljään tutkimuskysymykseeni. Viidennessä ja viimeisessä luvussa pohdin, mitä ajatuksia ja jopa kehittämismahdollisuuksia tutkimus on minussa herättänyt. Liitteet-osiosta löytyy runko, jota olen käyttänyt pohjana haastatteluja tehdessäni sekä lehti-ilmoitus, jolla hain haastateltavia. Molemmat liitteet ovat siltä ajalta, kun työssäni oli vielä mukana draamakasvatus-näkökulma, joka sittemmin vaihtui elämänkaari-näkökulmaan.

2. TAIDEHARRASTUS IHMISTEN ELÄMÄSSÄ

Ihmiset kokevat taideharrastuksen elämässään monin eri tavoin. Toiset pitävät taidetta yksittäisenä ja jopa harvoin koettavana elämyksenä, kun taas toiset liittävät taidekokemukset jokapäiväiseen arkeen. Tuija Saresman teoksessa Häivähdys kauneutta, Taide suomalaisten arjessa, lähestytään tätä asiaa tavallisten ihmisten kirjoittamien taideomaelämäkertojen kautta. Elämäkerrat ovat vuonna 1995 järjestetyn Elämysten jäljillä – kirjoituskilpailun satoa. (Saresma 2002, 9-18.)

Taiteen kokeminen on aina henkilökohtaista ja yksilöllistä. Taide-elämykseen puolestaan liittyy yleensä jonkinlainen tunnelataus ja siinä muodostetaan omakohtainen suhde teokseen tai tilanteeseen. Kyse on siis kokemuksesta, tunnesuhteesta ja henkilökohtaisuudesta. (mt., 14-15.)

Taidetta ihmisten arjessa on tutkittu melko vähän, vaikka se nousee hyvin merkittäväksi asiaksi kirjoituskilpailun taideomaelämäkerroissa. Teksteistä nousee esiin se, että taidetta ei haluta mitenkään nostaa jalustalle, vaan sen halutaan liittyvän arkeen. (mt., 18-21.)

2.1 Taide ihmisen elämänkaaren eri vaiheissa

Taiteen erilainen kokeminen voidaan myös liittää elämänkaaren eri vaiheisiin. Taide nähdään eri valossa lapsuudessa, nuoruudessa, aikuisiässä ja vanhuudessa. Taideomaelämäkertojen kirjoittajat kuvaavat kattavasti taide-elämyksiään ja –arkeaan eri ikävaiheissa. (Saresma 2002, 33.)

Lapsuuden taidekokemuksiin liittyy yleensä hyvin vahvasti lapsuuden kodin ja –perheen mallit ja asenteet. Kasvatus on vaikuttanut taiteen kokemiseen myös myöhemmällä iällä, mutta luonnollisesti kaikki kokeminen ja näkeminen lähtee sieltä lapsuuden kodista. Silläkin on ollut vaikutusta, että millaiset resurssit perheessä on ollut kokea taiteen eri muotoja. Suurena vaikuttimena on usein ollut raha. Myös fyysisellä ympäristöllä on ollut vaikutusta kokemuksiin. Elämäkertojen kirjoittajat saattavat herkästi muistaa lapsuudesta esimerkiksi jonkin maiseman tai jotkin värit. Lapset ottavat helposti vaikutteita ympäristöstään sekä näkemistään ja kokemistaan asioista ja sitten jäljittelemällä oppivat taiteesta. Joillakin kirjoittajilla oli myös hankalia kokemuksia lapsuudesta ja taiteen pariin siirtymisestä, mutta lopulta kova työ oli palkinnut. (mt., 44-48.)

Nuoruudessa taidekokemuksiin liittyy hyvin usein jotain dramaattista. Nuori on elämänsä alkutaipaleella usein suurten myllerrysten vallassa ja tämä tietenkin liittyy myös maailman ja taiteenkin kokemiseen. Nuorelle taideharrastus voi olla

pakokeino ympäröivästä maailmasta. Monet nuoret saattavat esimerkiksi kirjoittaa pois pahaa oloaan ja hämmennystään. Nuorille maailma on vielä avoinna ja taideharrastukseltakin odotetaan paljon enemmän kuin esimerkiksi myöhemmin aikuisiällä. (mt., 48-49.)

Aikuisiällä monessa tapauksessa taidekokemukset nivoutuvat arkeen. Monet näkevät taidetta ihan jokapäiväisissä askareissa. Aikuisiällä taide on myös vakiinnuttanut asemansa ihmisen elämässä ja silläkin tavoin siitä tulee melko arkista. Tietysti suurelle osalle aikuisista taiteenharrastajista taide luo edelleen elämyksiä ja on niin sanotusti harvinaista herkkua arjen pyörytyksen keskellä. Aikuisikä on ihmisen elämänkaareissa monin tavoin hyvin aktiivista aikaa ja joskus voi tosiaan olla hankala löytää aikaa sille omalle rakkaalle taideharrastukselle, mutta onneksi toiset sitten näkevät taidetta myös arjessa. (mt., 49-58.)

Osa aikuisista taiteenharrastajista on käyttänyt rakasta harrastustaan hyödyksi esimerkiksi työssään. Muun muassa opettajalla on oiva tilaisuus levittää taiteen ilosanomaa edelleen oppilailleen tai käyttää vaikka näyttelijän lahjoja hyödykseen. Toiset aikuiset ovat sitten lopulta innostuneet taideharrastuksestaan niin paljon, että siitä on tullut leipätyö. (mt., 49-58.)

Eläkeiässä onkin sitten usein yllin kyllin aikaa harrastaa taidetta. Taideharrastus voi myös olla jollekin eläkeläiselle elinehto ja se pitää usein mielen virkeänä ja auttaa ihmistä kehittymään vielä vanhemmallakin iällä. Kun ihminen siirtyy eläkkeelle, hän saattaa kokea tietynlaista tyhjyyttä, kun ei enää olekaan työtä, johon herätä joka aamu. Taideharrastus voi täyttää tämän tyhjyyden. (mt., 58-59.)

2.2 Taiteen yksilölliset merkitykset eri ihmisille

Taiteella on siis hyvin moninaisia merkityksiä ihmisten elämässä. Taide voi myös toimia terapiana. Monelle esimerkiksi kirjoittaminen on hyvä itseilmaisun ja –terapian keino. Samoin myös kuvataide antaa mahdollisuuden luoda jotain

paperille itsestään ja omasta päästään. Kaikki taidemuodot ja asiat joissa ollaan tekemisissä ihmisten luovuuden kanssa opettavat aina uutta itsestä ja voivat näin toimia terapian keinoina. Terapiana nähtävä taideharrastus voi olla jopa elinehto esimerkiksi hankalassa elämäntilanteessa tai vaikka jotain pitkäaikaista sairautta sairastavalle. Taiteentekemisen lisäksi myös taiteenkokeminen voi toimia terapiana. (Saresma 2002, 66-74.)

Taideharrastus voidaan nähdä eräänlaisena identiteettityönä. Kun ihminen on tekemisissä luovuutensa kanssa, samalla hän vahvistaa omaa identiteettiään juuri sellaisena luovana ihmisenä kuin on pohjimmiltaan. Tässä modernissa maailmassa meno on joskus niin hurjaa, että on hyvä pysähtyä miettimään, että kuka minä oikeastaan olen ja mitä teen täällä. Taideharrastus voi antaa vastauksen näihin kysymyksiin. (mt., 74-77.)

Tunnetyö on yksi taideharrastuksen merkitysten muoto. Taidekokemukset saattavat esimerkiksi herättää ihmisissä empatian tunteita vaikka jonkun teatteriesityksen roolihahmon kautta. Taide-elämykset saattavat herättää erinäisiä tunteita muistojen kautta. Taide voi joko olla keinona voimistaa omia tunteita tai sitten purkaa niitä. (mt., 77-81.)

Taideharrastus on yksi tärkeä arjessa jaksamisen väline. Taideharrastuksen äärellä voi esimerkiksi vaikka edes hetkeksi unohtaa arjen inhottavat asiat. Arjen rutiinit voivat joskus olla, jopa näännyttäviä ja taide tuo niihin tervetullutta vaihtelua ja tiettyä elämyksellisyyttä. Joissain tapauksissa taiteen voisi jopa mieltää tietynlaiseksi todellisuuspäiksi. (mt., 81-84.)

Taideharrastus on tietenkin myös uusien taitojen oppimista ja tekemistä ylipäättään. Uusien taitojen oppiminen synnyttää usein janon oppia aina vain lisää ja uutta ja näin harrastus kaappaa mukaansa. Taideharrastajat haluavat kehittää itseään elämässään ja saavat tyydytyksen tälle halulleen taiteen parista. Joissakin elämäntilanteissa sitä yksinkertaisesti kaipaa jotain tekemistä ja jotain täytettä pitkiin päiviin ja siihen taideharrastus on mainio keino. (mt., 84-89.)

Joillekin taideharrastus voi olla ikään kuin oma huone. Oma paikka johon mennä ja olla vaan kaksistaan harrastuksen kanssa. Esimerkiksi jotkut löytävät tällaisen oman huoneen musiikkia kuunnellessaan. Oma huone tarkoittaa tilaa omille ajatuksille. (mt., 89-94.)

Taideharrastus antaa joidenkin elämälle merkityksen ja eväitä henkiseen kasvuun. Ihmiset hankkivat elämäänsä sisältöä taideharrastuksen kautta ja näin siitä voi tulla hyvinkin merkittävä osa elämää. Taiteiden harrastamisen kautta kehitetään jatkuvasti itseä ja tämä voi johtaa henkiseen kasvuun. (mt., 94-97.)

2.3 Esteet, palautteen merkitys ja sidokset yhteiskuntaan

Taiteen harrastaminen saattaa joskus myös olla hieman ongelmallista. Esimerkiksi lapsuudessa harrastuksella on voinut olla jotain esteitä. Tällainen este saattoi olla esimerkiksi rahanpuute tai kodin arvot, joihin taideharrastus ei sopinut. Lapsuudessa myös kannustaminen tai lähinnä sen puute on voinut olla vaikuttamassa negatiivisesti kokemuksiin. Koulu on myös voinut olla niin sanotusti tappamassa luovuutta. Aina ei ole panostettu koulujen taideaineisiin. (Saresma 2002, 100-109.)

Yleensäkin kannustuksen ja palautteen puute ei ole edesauttanut taideharrastusta. Joskus harrastamisen tielle on voinut tulla myös sisäisiä esteitä, joilla tarkoitetaan esimerkiksi niin kutsuttuja lukkoja, jolloin ei vaan saa luotua mitään uutta. Ihminen ei välttämättä aina usko omiin kykyihinsä ja siitä voi johtua tällaista ajatusten lukkiutumista. (mt., 113-125.)

Myös yhteiskunnallisesti taideharrastuksen merkitys on valtava. Näiden edellä esitettyjen asioiden myötä taiteella on selkeä vaikutus ihmisten hyvinvointiin ja tämä asia päättäjien olisi hyvä ottaa huomioon. Myös matkailuvalttina taiteet toimivat hyvin, harrastajapohjaltakin.

Taidetta harrastetaan monista erilaisista syistä ja se saa hyvinkin erilaisia merkityksiä ihmisten elämässä. Eri elämänkaaren vaiheissa ajatukset taiteesta

ja sen harrastamisesta vaihtelevat. Taiteen harrastamiselle saattaa joskus olla joitakin esteitä, mutta yleensä ihminen, joka on oikeasti kiinnostunut taiteista, selviää lopulta näistä esteistä ja saa harrastaa itselleen mieluista taiteenlajia. Niille, jotka taiteita harrastavat, on oma harrastus selvästi suuri elämänrikastuttaja.

3. TEATTERIHARRASTUS SUOMESSA

Teatteriharrastusta Suomessa on tutkittu toistaiseksi vielä melko vähän. Merkittävin tutkimus lienee Timo Sinivuoren akateeminen väitöskirja Teatteriharrastuksen merkitys, teatteriharrastusmotiivit ja taiteellinen oppiminen teatteriesityksen valmistusprosessissa. Tutkimuksessaan Sinivuori on kartoittanut teatteriharrastusta harrastusmotiivien ja oppimisen näkökulmasta.

Suomen teatteriharrastajien lukumäärästä ei ole tarkkaa tietoa, mutta puhutaan kuitenkin tuhansista ja jopa kymmenistä tuhansista henkilöistä, joiden mielestä teatteri on heidän harrastuksensa. Monelle harrastajalle teatteri on enemmänkin elämäntapa, sillä se vaikuttaa lähes kaikkeen tekemiseen ja olemiseen. Teatterin harrastaminen on kokonaisvaltaista puuhaa. (Sinivuori 2002, 14.)

Teatteriharrastusta kannattaa tutkia esimerkiksi sen takia, että toimintatapoja ja metodeja pystyisi kehittämään. Myös harrastajalle itselleen voi olla hyväksi tietää, että mitä osa-alueita hän jo hallitsee ja mitä kannattaa edelleen kehittää. Teatteriharrastus on vahva oppimistapahtuma ja tutkimalla sitä voidaan tuoda harrastuksen hyödyt julki ja mahdollisesti viedä teatteri-ilmaisua peruskoulun oppiaineeksi. (mt., 14-15.)

Yleensä erilaisia kartoituksia teatteriharrastuksesta ovat teettäneet läänien taidetoimikunnat tai Suomen Harrastajateatteriliitto ja ne ovat olleet yliopistojen ja korkeakoulujen opiskelijoiden lopputöitä. Teatteriharrastuksen merkitystä harrastajille, motiiveja olla mukana harrastamassa, syitä sitoutua

teatteriharrastukseen tai harrastajateattereiden ohjaajien metodeita ei ole kuitenkaan tutkittu ennen Sinivuoren (2002) tutkimusta. (mt., 19.)

Suomessa teatteria pystyy harrastamaan hyvin erilaisissa organisaatioissa ja yhteisöissä, esimerkiksi ylioppilasteattereissa, kansalaisopistoissa ja vaikkapa seurakuntien näytelmäpiireissä. Harrastajateattereiden etu ammattiteattereihin verrattuna on se, että niillä ei ole esimerkiksi rahoitus- ja tuottavuuspaineita ja siksi niissä voi kokeilla hyvin erilaisia toimintatapoja.. (mt., 19-20.)

3.1 Teatteriharrastus ja oppiminen

Teatteriharrastus oppimistapahtumana on hyvin mielenkiintoinen ilmiö. Kyse on kuitenkin vain harrastuksesta, mutta teatteria harrastamalla ei voi olla oppimatta uusia asioita sekä itsestään että ympäröivästä maailmasta. Pohjimmiltaan ilmiössä on mielestäni kyse ihmisen motivaatiosta tehdä erilaisia asioita. Jos ihminen on motivoitunut nyt esimerkiksi harrastamaan teatteria, myös oppiminen on huomattavasti tehokkaampaa, kuin silloin jos ihmistä niin sanotusti pakonomaisesti yritetään saada oppimaan asioita. Palaan tuonnenpana käsitteeseen motivaatio ja siihen, mitä sillä tarkoitetaan.

Jo teatteriesityksen valmistusprosessi on eräänlainen oppimistapahtuma. Tämä prosessi voi käytännössä olla ajallisesti lyhytkin, esimerkiksi tapaaminen kerran viikossa puolen vuoden ajan, mutta se käsittää hyvinkin oppimistapahtuman eri vaiheet. Ja tarvitseeko oppimistapahtumalle ylipäätään määrittää mitään aikaa?

Teatteriesityksen valmistusprosessiin sitoutuminen on osa oppimistapahtumaa. Sitoutuessaan tällaiseen suuritöiseen projektiin ihminen selvästi haluaa oppia jotain uutta itsestään ja ympäröivästä maailmasta.

Teatteriharrastuksen oppimistapahtuma käsittää myös kokemuksellista oppimista, taiteellista oppimista sekä itseohjautuvaa ja omaehtoista oppimista.

Sinivuoren (2002) tutkimuksessa mielenkiintoinen seikka on myös se, että kokeeko teatteriryhmän vetäjä itsensä enemmän opettajana vai ohjaajana. Nykyään puhutaan kuitenkin paljon esimerkiksi käsitteistä ilmaisukasvatus, teatterikasvatus, ilmaisutaito, teatteri-ilmaisu ja niin edelleen (Sinivuori 2002, 22). On myös mietitty sitä, että pitäisikö teatteri ja draama ottaa oppiaineeksi peruskouluun.

Teatteriharrastus koetaan siis monessa yhteydessä hyvin opettavaisena ilmiönä. Mitä kaikkea tämä oppimistapahtuma siis pitää sisällään?

3.1.1 Motivaatio

Motivaatiolla tarkoitetaan ihmisen tarvetta, halua tai viettiä tehdä erilaisia asioita. Motivaatio perustuu siihen, että ihmisellä on joku motiivi tekemiseen ja motiivina voi toimia esimerkiksi palkkio tai rangaistus, minkä ihminen saa tekemisestä tai tekemättä jättämisestä. (Sinivuori 2002, 28.)

Motivaatiota ja motiiveja on tutkittu ja luokiteltu jo vuosia ja hyvin monella eri tavalla. Tärkein ajatus tässä kuitenkin lienee se, että ihmisellä on erilaisia tarpeita elämässään ja näiden mukaan luokitellaan motivaation aste.

Sinivuoren (2002) tutkimuksen motiiviluokiksi muodostuivat seuraavat motiivit: kognitiiviset motiivit, toimintamotiivit, sosiaaliset motiivit, emotionaaliset motiivit ja ammatilliset motiivit. Teatteriharrastusmotiivien alaluokkiin jako näyttää puolestaan seuraavanlaiselta: Kognitiivisten motiivien alaluokkina ovat halu oppia uutta, motivoiva asenne, mielikuvituksen ja ilmaisutaitojen kehittäminen, onnistumiskokemuksen ja myötäelämisen tarve sekä viihtyminen. Toimintamotiivien alaluokat ovat terapeuttisen vaikutukset ja kokemuksen tarve. Sosiaaliset motiivit puolestaan jakautuvat suoritusmotiiveihin, kontaktimotiiveihin, haluun toimia ja erottua yksilönä sekä turvallisuuteen. Emotionaalisten motiivien alaluokat ovat hyväksytyksi ja huomioon otetuksi tulemisen tarve sekä esiintymistarve. Ammatillisilla motiiveilla ei ole alaluokkia. (mt., 137.)

Teatteriharrastuksen tärkeimmät motiivit ovat kognitiiviset motiivit. Seuraavina tulevat toimintamotiivit sekä ammatilliset motiivit. Neljäntenä motiiviryhmänä ovat emotionaaliset motiivit ja viidentenä sosiaaliset motiivit. (mt., 138.)

Syvällisemmässä tarkastelussa käy ilmi, että tärkein motiivi harrastaa teatteria on onnistumiskokemusten ja myötäelämisen tarve. Toisena tulee halu oppia uutta ja kolmantena mielikuvituksen ja ilmaisutaitojen kehittäminen. (mt., 139.)

Nämä edellä esitetyt motiiviluokitukset ja niiden tärkeysjärjestykset perustuvat Sinivuoren (2002) tutkimuksen kvantitatiiviseen osaan ja ovat näin ollen niin kutsuttua tilastotietoa. Tästä osasta käy hyvin ilmi, että ihmisten motiivit harrastaa teatteria ovat hyvin moninaiset, mutta kuitenkin luokiteltavissa ja siten antavat suhteellisen luotettavia tutkimustuloksia.

Jos miettii motiivien osuutta oppimistapahtumaan, on yhteys ilmeinen. Aiheesta motivaatio oppimisen taustalla on tehty lukuisia eri tutkimuksia, enkä käy niitä tässä sen enempää erittelemään. Jo pelkällä maalaisjärjellä voin kuitenkin sanoa sen, että asioita on helpompi oppia ja omaksua, jos aihe on kiinnostava, eli on motivoitunut aiheeseen.

3.1.2 Teatteriesityksen valmistusprosessi

Teatteriesityksen valmistusprosessi noudattaa yleensä tiettyjä lainalaisuuksia ja prosessista täytyy löytyä tietyt elementit onnistuneen lopputuloksen aikaansaamiseksi. Harrastajateattereissa näihin elementteihin täytyy ehdottomasti lisätä myös tiimitymisen haasteet. Harrastajat tulevat hyvin erilaisista lähtökohdista ja heillä on erilaiset ajatukset siitä, miten voimakkaasti ja täysipainoisesti he aikovat projektiin sitoutua. Tästä seikasta huolimatta on saatava aikaan onnistunut ja tasapainoinen teatteriesitys, minkä täytyy toteutua sekä näyttelijöiden että ohjaajan tiiviillä yhteistyöllä. (Sinivuori 2002, 44.)

Teatteriesityksen valmistusprosessi rakentuu pääpiirteittäin seuraavista elementeistä: ohjaajan alkuvalmistelut, yhteiset alkuvalmistelut, tekstiharjoitukset, kohtausharjoitukset, näyttelijäntyön tekniikkaharjoitukset, läpimenot ja esitykset. Näyttelijäntyön tekniikkaharjoitukset pitävät sisällään keskittymisharjoituksia, tutustumis-, luottamus-, kannustusharjoituksia ja teatterileikkejä, hengitys- ja äänenkäyttöharjoituksia, statusharjoituksia, aistiharjoituksia, improvisaatioita, tunnetilaharjoituksia sekä keho- ja liikeharjoituksia. (mt., 45.)

Valmistusprosessi alkaa siis ohjaajan alkuvalmisteluilla. Ohjaaja yleensä valitsee tekstin ja tekee siitä oman analyysinsä esimerkiksi seuraavan jaottelun perusteella: todellisuudessa oleva ilmiö, näkökulma ja atmosfääri. Yleensä ohjaaja myös virittäytyy tunnelmaan esimerkiksi lukemalla näytelmän aihetta koskevaa kirjallisuutta. Ohjaajan on myös hyvä miettiä projektin tavoitteita. Ohjaaja tietysti toivoo esitykseltä tietyntäsoista taiteellisuutta, mutta samalla olisi myös hyvä miettiä, että mitä oppimiskeinoja taiteelliseen tavoitteeseen pääsemiseen olisi hyvä käyttää. (mt., 46-47.)

Yhteisissä alkuvalmisteluissa etsitään sitten sitä motiivia ja orientoidutaan näytelmän maailmaan. Tässä vaiheessa käydään paljon keskusteluja ja mietitään asioita, mitä tulevalta projektilta odotetaan ja halutaan. On myös mahdollista, että teksti valitaan vasta tässä vaiheessa, mutta tärkeintä valmisteluissa on kuitenkin kuulla kaikkia osallistujia ja heidän näkemyksiään tulevasta projektista. (mt., 47-48.)

Tekstiharjoituksissa nimensä mukaan perehdytään tarkemmin valittuun tekstiin. Tämä tapahtuu keskustelemalla, lukemalla tekstiä ja tulkitsemalla sitä erilaisista näkökulmista. (mt., 48,49.)

Kohtausharjoitukset ja näyttelijäntyön tekniikkaharjoitukset limittyvät keskenään. Tarpeen mukaan tehdään välillä tiettyjä kohtauksia ja välillä palautellaan näyttelijäntyön tekniikkaa mieliin erilaisilla harjoituksilla. Tekniikkaharjoituksista saattaa poikia uutta materiaalia kohtauksien rakentamista varten. (mt., 49.)

Teatteriesityksen valmistusprosessissa parhaiten oppimista havainnollistavat juuri tekniikkaharjoitukset. Yleensä kaikki näytelmäharjoitukset alkavat lämpäreillä eli lämmitysharjoituksilla, joilla näyttelijöiden vireystilaa nostetaan tulevaa harjoituskertaa varten. Tutustumis- kannustus- ja luottamusharjoitusten sekä teatterileikkien tarkoituksena on luoda näyttelijälle turvallinen ympäristö, jossa harjoittelu ja samalla myös uusien asioiden oppiminen voi tapahtua. (mt., 51-55.)

Aistiharjoituksissa puolestaan opitaan käyttämään enemmän myös niitä aisteja, jotka normaaliarjessamme jäävät vähemmälle huomiolle kuin esimerkiksi näkö- ja kuuloaisti. Keho- ja liikeharjoituksissa opitaan käyttämään koko vartaloa ilmaisen välineenä ja opitaan myös näkemään miten koko vartalo vaikuttaa ilmaisuun. Hengitys- ja äänenkäyttöharjoituksissa opitaan nimensä mukaisesti käyttämään hengitys- ja äänelimiä uudella ja kokonaisvaltaisemmalla tavalla. (mt., 51-55.)

Keskittymisharjoituksissa harjoitellaan keskittymistä ja opitaan siihen uusia keinoja. Improvisaatioharjoituksissa opitaan rohkeasti ilmaisemaan itseään ja heittäytymään tilanteeseen. Tunnetilaharjoitukset taas opettavat eläytymistä ja statusharjoituksissa opitaan havainnoimaan, mitä statusta kukin henkilö sillä hetkellä edustaa. Kaikki näissä harjoituksissa opitut asiat on helppo rinnastaa ”todelliseen elämään” ja arkipäivään. (mt., 51-55.)

Näyttelemineen on myös jatkuvaa opiskelua, sillä ollakseen hyvä näyttelijä, pitää pysyä kokoajan tilanteen tasalla itsensä kanssa. Myös ohjaajan täytyy ”kouluttaa” itseään eli kokeilla rohkeasti uusia ja erilaisia vaihtoehtoja. (mt., 55.)

Läpimenoissa hiotaan sitten kokonaisuutta valmiiksi näytelmäksi ja jäävuoren huippuna ovat esitykset, joissa katsoja pääsee kurkistamaan siihen maailmaan, mitä harjoituksissa on tehty ja opittu. (mt., 56.)

Yleensä oppimistapahtumaa mitataan joillakin arviointimenetelmillä. Sinivuoren (2002) tutkimuksessa teatteriesityksen valmistusprosessin oppimiskokemuksia arvioitiin eläytymismenetelmää hyväksikäyttäen. Sekä näyttelijät että ohjaajat

saivat luoda mielessään tarinan, jossa teatteriesityksen valmistusprosessi oli onnistunut täydellisesti ja tarinan, jossa kaikki oli mennyt pieleen. Kyse oli siis itsearviointista. Tarinoista nousi esiin hyvin monenlaisia syitä onnistumiselle ja epäonnistumiselle. Tutkittavat saivat myös kertoa, että mikä oli tarinan opetus heille itselleen.

Muutamia esimerkkejä mainitakseni näyttelijät kokivat onnistuneen teatteriesityksen perusteluiksi muun muassa ryhmän hyvän yhteishengen, sen että kaikki yrittivät parhaansa ja että näyttelijät sitoutuivat projektiin. Puolestaan ohjaajat nimesivät onnistuneen prosessin perusteluiksi esimerkiksi toimivan aikataulun, hyvän motivaation ja positiivisen otteen, sekä samoin kuin näyttelijät: hyvän yhteishengen. (mt., 153-168.)

Epäonnistuneelle teatteriesitykselle näyttelijät hakivat syitä aikatauluongelmista, huonosta yhteishengestä sekä vuorosanojen muistamattomuudesta, näin joitain mainitakseni. Ohjaajien perustelut olivat esimerkiksi kommunikaation toimimattomuus, myös aikatauluongelmat ja se, että ei kannettu vastuuta. (mt., 153-168.)

Teatteriesityksen valmistusprosessi on myös kokonaisuutena hyvinkin merkittävä oppimistapahtuma. Prosessilla on jokin päämäärä, niin kuin oppimisella yleensäkin. Tämän prosessin päämääränä on valmis esitys. Mukana on tietenkin erilaisia välitappeja, joita käyttäen päästään lopulta päämäärään.

Mielestäni teatteriesityksen valmistusprosessi on eräänlainen odotusten sarja. Ensin odotetaan, että minkä tekstin ohjaaja on valinnut. Sitten odotetaan, että minkä roolin itse saa. Seuraavana odotellaan, että kuinka tarina etenee ja muotoutuu ja niin edelleen. Tällainen odottaminen kertoo mielenkiinnosta tehtävää asiaa kohtaan. Näin ollen motivaatio säilyy ja myös oppimista tapahtuu.

3.1.3 Sitoutuminen ja kokemuksellinen oppiminen

Eri ihmisillä sitoutuminen teatteriesityksen valmistusprosessiin tapahtuu eritavalla. Sinivuoren (2002) tutkimuksessa on määritelty neljä erilaista ihmistyyppiä, jotka sitoutuvat projektiin kukin omalla tavallaan. Nämä ihmistyyppit ovat puhujat, käsittelijät, osallistuvat tarkkailijat ja kuuntelijat/ulkopuoliset. Teatteriesityksen valmistusprosessi tarvitsee onnistuakseen jokaista näistä ihmistyypeistä. He ilmaisevat itseään ja osallisuuttaan eritavoilla ja jokaista tapaa tarvitaan. Oppimisen kannalta on myös tärkeää, että ihminen voi nimenomaan valita tapansa sitoutua ja oppia. (Sinivuori 2002, 57-61.)

Sitoutuminen kulkee mielestäni myös käsikädessä motivaation kanssa. Kun ihminen saa itse päättää, millä volyymillä hän on mukana missäkin projektissa, hän myös motivoituu tekemiseen eri tavalla. Kun taas ihminen on motivoitunut ja sitoutunut projektiin, hän myös oppii ja omaksuu asioita helpommin.

Kokemuksellisesta oppimisesta, niin kuin oppimisesta yleensäkin on tehty erilaisia tutkimuksia ja päädytty erilaisiin teorioihin. Tällainen teoria on muun muassa Maslowin teoria, joka sisältää tarvehierarkian ja näin ollen myös motivaation oppimiseen. Tässä yhteydessä tarkoitan kokemuksellisella oppimisella kirjaimellisesti sitä, että ihminen oppii kokemuksistaan ja kokemuksiansa myötä. (mt., 61-62.)

Teatteriharrastus sinänsä on hyvin kokemusrikasta toimintaa. Siinä koetaan erilaisia tunteita: sekä roolihahmojen tunteita, että omia tunteita valmistusprosessin aikana. Teatteriharrastuksen kokemusrikkaudesta kertoo myös se, että teatteriharjoituksissa kokeillaan usein sellaisia asioita, mitä normaaliarjessa ei koskaan tulisi tehtyä ja monesti mennään myö hyvin syvälle omien tunteiden ja tekemisen kanssa.

Ihminen ei välttämättä aina opi kokemastaan, vaan se vaatii tietynlaista taitoa ja ajatustyötä, että pystyy niin sanotusti kääntämään koetut asiat voitokseen. Myös ihmistyyppillä on sen verran merkitystä, että jotkut ihmiset eivät koskaan pysty oppimaan tekemisistään ja kokemuksistaan. (mt., 62.)

Sinivuoren (2002) tutkimuksessa kokemuksellista oppimista kartoitettiin eläytymismenetelmän ja teemahaastattelujen keinoin. Teatteriharrastajat saivat esimerkiksi tehtäväkseen kirjoittaa tarinan onnistuneesta ja epäonnistuneesta teatteriesityksen valmistusprosessista ja samalla tietenkin harrastajat joutuivat miettimään kokemaansa ja mahdollisesti huomaamaan, että mistä asioista heidän tekemiselleen oli hyötyä ja mistä haittaa.

Teatteriharrastajaryhmän kohdalla voidaan myös puhua oppivasta organisaatiosta. Oppivan organisaation edellytyksenä on, että jokainen yksilö pystyy oppimaan, mutta ryhmän tuki antaa uudenlaisia edellytyksiä oppimiselle. Oppivan teatteriryhmän keinoja ovat esimerkiksi vuoropuhelu ja runsas kommunikointi, yhteinen ongelmanratkaisu, virheistä oppiminen ja myös muiden onnistumisista oppiminen sekä lopulta dialogi yleisön kanssa. (mt., 63-64.)

Omalla kohdallani kokemuksellinen oppiminen tarkoittaa tekemällä oppimista. Olen enemmän käytännön ihminen ja näin ollen kokemuksellinen oppiminen on ehkä minulle ominta. Luulen, että monet teatterinharrastajat tulevatkin harjoituksiin hakemaan tätä käytännönläheisyyttä ja kokemuksia ja tietämättään siinä samalla oppivat paljon esimerkiksi itsereflektointia.

3.1.4 Taiteellinen oppiminen sekä itseohjautuva ja omaehtoinen oppiminen

Ihmisten taiteellista oppimista on tutkittu paljon ja myös tässä yhteydessä esille tulevat psykologian ihmiskuvat, kuten behaviorismi ja psykoanalyysi. Taiteellinen oppiminen havainnoidaan myös hyvin erilaisista näkökulmista, esimerkiksi sosiaalisena ja kulttuurisena vuorovaikutuksena, mutta toisaalta myös psyykkisenä prosessina. Joka tapauksessa on selvää että taiteellinen oppiminen on hieman erilaista oppimista kuin ”normaali” esimerkiksi koulun penkillä tapahtuva oppiminen.

Taiteellisen oppimisen yhteydessä puhutaan usein muuttumisesta ja muuntumisesta. Asiat voivat esimerkiksi muuttua määrällisesti, laadullisesti

sekä rakenteellisesti. Muuntuminen on kuitenkin enemmän käytetty termi, sillä taiteellisessa oppimisessa muutos yleensä tapahtuu mielen sisäisinä liikkeinä. (Sinivuori 2002, 65.)

Taiteellista oppimista pidetään nykyään niin vahvana oppimisen välineenä, että siitä haaveillaan oppiainetta kouluihin. Taiteenopetuksessa käytetään nykyään muun muassa sellaisia metodeita kuin pedagoginen draama ja suggestopedia. Sen puolesta, että esimerkiksi draama lisättäisiin koulun opetussuunnitelmaan, puhuu myös se seikka, että taiteilla nähdään myös olevan terapeutista vaikutusta. (mt., 68.)

Monien eri näkökulmien perusteella Sinivuori (2002) päätyi luomaan kolmijakoisen teorian taiteellisesta oppimisesta tutkimuksessaan. Nämä kolme osa-aluetta ovat taitotieto omasta työskentelystä, käsite- ja mielikuvatieto näytelmäprosessista ja teatterista sekä elämys- ja vuorovaikutustieto.

Taitotieto omasta tekemisestä pitää sisällään sen ajatuksen, että tieto ilman taitoa ei ole mitään ja päin vastoin. Tiedot ja taidot omasta tekemisestä lisääntyvät sekä määrällisesti että laadullisesti näytelmän valmistusprosessin aikana. Oppiminen myös perustuu itsensä havainnoimiseen prosessin aikana. (mt., 76.)

Käsite- ja mielikuvatiedossa oppilas muun muassa hahmottaa itsensä osaksi kokonaista näytelmän valmistusprosessia ja myöskin osaksi ryhmää. Hän alkaa myös ymmärtää teatterintekemisen syy- ja seuraussuhteita. (mt., 76.)

Elämys- ja vuorovaikutustieto puolestaan sisältää esimerkiksi kaikki ryhmän yhteishenkeen, kommunikaatioon ja toisen kunnioittamiseen liittyvät seikat. Tässä yhteydessä pyritään myös ymmärtämään sosiaalisia yhteyksiä, lähimmäisyyttä ja maailmaa sellaisena kuin se on. (mt., 76.)

Näiden kolmen ”tiedon” ympärille muodostuu kehys, joka pitää sisällään motiivit, tahto- ja oppimistavoitteet, aikaisemmat teatterista saadut kokemukset sekä mahdollisuudet, joilla tarkoitetaan ihan resursseja. (mt., 77.)

Taiteellinen oppiminen pitää sisällään paljon erilaisia käsitteitä ja määrittelyitä. Itse näen kuitenkin taiteellisen oppimisen suurempana kokonaisuutena. On siis aihe tai asia ja se opitaan ja omaksutaan erilaisia keinoja apuna käytten. Tärkein seikka on kuitenkin se, että oppimista ylipäättään tapahtuu.

Itseohjautuva ja omaehtoinen oppiminen tarkoittaa sitä, että oppija on itse päättänyt oppia juuri kyseessä olevia asioita. Harrastuksen kautta oppiminen on yleensä omaehtoista, sillä tavalla tai toisella oppilas on yleensä kiinnostunut harrastuksestaan ja haluaa tehdä sitä. Omaehtoinen oppiminen tapahtuu hyvin vahvasti vapaaehtoisuuden ja ihmisen oman mielenkiinnon kautta. (mt., 78-79.)

Omaehtoinen oppiminen lähtee aina motivaatiosta. Motivaatio voi tulla joko ulkoisesta tai sisäisestä kimmokkeesta, mutta se ohjailee hyvin pitkälle opittavia asioita ja oppimisen tasoa. Joskus jopa ulkoinen motivaattori saattaa herättää sisäiset motiivit, esimerkiksi vanhemmat vievät lapsen harrastuksen pariin ja lapsi innostuu vasta nähtyään mitä harrastus oikeastaan on.

Omaehtoista oppimista olisi järkevää hyödyntää melkein missä tahansa opetuksessa. Monet teoriat puhuvat sen puolesta, että omaehtoinen oppiminen on huomattavan tehokasta verrattuna muihin opetusmenetelmiin. Oppilaan harrastuneisuutta kannattaa hyödyntää opetuksessa, sillä näin ollen mielenkiinto opetettavaa asiaa kohtaan säilyy. (mt., 80-82.)

Tähän kohtaan voisin omasta kokemuksesta lisätä, että itse en lähde nykyään enää edes yrittämään tehdä asioita, jotka eivät minua kiinnosta ja joissa en kokisi omaehtoista oppimista. Ikää tulee koko ajan lisää ja oppiminen vaikeutuu sitä mukaa ja siksi sitä haluaa oppia vain niitä asioita, jotka ovat itselle oikeasti tärkeitä.

3.1.5 Opettaja vai ohjaaja?

Monia harrastajateatteriryhmien vetäjiä saattaa aluksi askarruttaa kysymys, että ottavatko he ohjaajan vai opettajan roolin. Toisaalta he valmistavat teatteriesityksen, jota he ohjaavat ja toisaalta he toimivat harrastajien opettajina opettaen heille koko ajan uutta asiaa teatterista, harrastajista itsestään sekä ympäröivästä todellisuudesta. Myös harrastajat saattavat miettiä ovatko he näyttelijöitä vai oppilaita (Sinivuori 2002, 26).

Teatteri-ilmaisu on pääsemässä mukaan peruskoulujen opetussuunnitelmiin ja nykyään onkin jo olemassa erilaisia valinnaisia tai lisäryhmiä, joissa opetetaan teatterintekemistä tai ilmaisutaitoa. (mt., 26-27). Parhaillaan valtion johtoportaan väännetään kättä peruskoulun uudesta opetussuunnitelmasta ja teatteri-ilmaisu on myös hyvin vahvana listalla pyrkimässä oppiaineeksi kouluihin.

Tärkein rajanveto sille, että puhutaanko teatteriharrastuksen yhteydessä opettajasta vai ohjaajasta on varmaan se, että keskittyessä lähinnä ilmaisuharjoituksiin ja mahdollisesti jopa kouluympäristössä, puhutaan opettajasta ja vastaavasti kun tähdätään enemmän valmiiseen teatteriesitykseen, kutsutaan mahdollisesti samaa henkilöä ohjaajaksi. Lopulta kuitenkin tärkeintä nimityksestä huolimatta on se, että ohjauksen ja opetuksen taso on hyvää ja oppimiskokemuksia tapahtuu. (mt., 27.)

Itse ajattelen asian niin, että jos puhutaan opettajasta, edellytän, että hänellä on jotain pedagogisia valmiuksia, mikä on varmaan myös yleinen linjaus yhteiskunnassamme nykyään. Sana ohjaaja kuitenkin herättää minussa enemmän kunnioitusta ja vahvaa tietämystä teatterin kentästä.

3.2 Teatteriharrastus Leppävirralla

Leppävirta on virkeä reilun 10 000 asukkaan kylä Pohjois-Savossa Itä-Suomen läänissä. Se sijaitsee valtatie 5 varrella Kuopion ja Varkauden välissä.

Leppävirta tunnetaan muun muassa Holiday Club Vesileppiksestä sekä Kymppi Areenan hiihtoputkesta. (<http://www.leppavirta.fi/>, 9.3.2010.)

Leppävirran kulttuuri- ja etenkin teatteritarjonta on melko vähäistä, mutta väkilukuun suhteutettuna vaihtoehtoja on riittävästi. Kylän kulttuuriharrastustarjonnasta vastaa pääasiassa Kansalaisopisto ja Taidekoulu, jotka nykyään kantavat nimeä Soisalo-opisto. Soisalo-opisto toimii Leppävirran lisäksi Varkaudessa, Joroisissa ja Heinävedellä. (<http://www.soisalo-opisto.fi/>, 9.3.2010.)

Lukuvuonna 2009-2010 Soisalo-opisto tarjoaa Leppävirran alueella viisi lasten ja nuorten teatteriryhmää ja neljä aikuisten ryhmää, joista yksi on jo usean vuoden ajan vireänä toiminut Leppävirran kesäteatteri. Lisäksi järjestetään Draamaa ja tanssiliikuntaa kehitysvammaisille –ryhmä. (Soisalo-opiston opinto-opas 2009-2010.)

Leppävirran teatteriharrastustoiminnan johtohahmona on jo vuosien ajan toiminut Tuula Höylä. Höylä on ammatiltaan nuoriso-ohjaaja, mielisaiaaraanhoitaja ja käynyt lukuisia teatterikoulutuksia, muun muassa Teatterikorkeakoulun kursseja. Hän on ollut perustamassa Leppävirran kansalaisopiston ensimmäiset teatteriryhmät; Mukulateatteri 7-9 –vuotiaille, Vintiöt-teatteri 9-13 –vuotiaille sekä Hilipatiteatteri yli 13-vuotiaille lapsille ja nuorille. (Höylä 2006.)

Haastattelin Tuula Höylää vuonna 2006. Hän kertoi tuolloin vetävänsä enää kahta teatteriryhmää, kun oli aiemmin vetänyt edellä mainittujen lisäksi Leppävirran sivukylillä erinäisiä ryhmiä. Höylä toivoi tuolloin, että nuorille olisi enemmän tarjontaa teatterin saralla ja mainitsikin, että ei olisi koskaan pitänyt luopua nuorten teatteriryhmistä vaan jatkaa niitä samaan malliin. Tilojen puuttumisen etenkin keskustan alueelta hän näki ongelmana. (Höylä 2006.)

Tuula Höylällä vahvana teatterivaikuttajana oli oma näkemyksensä siitä, mitä hyötyä lapsille ja nuorille oli ollut teatterin harrastamisesta. Hänen mukaansa realistinen kuva teatterintekemisestä oli valjennut harrastuksen myötä.

Esiintymispelot olivat vähentyneet ja itseluottamus parantunut. Vuorovaikutustaidot, itsetuntemus ja kyky ajatella olivat kehittyneet. Kyky toimia ryhmässä oli parantunut ja rohkeus oli lisääntynyt. (Höylä 2006.)

Tuula Höylä ei tietenkään ole Leppävirralla ainoa ihminen, joka on vetänyt teatteriryhmiä, mutta aina kun puhutaan teatteriharrastuksesta ja Leppävirrasta samassa lauseessa, nousee Höylän nimi esiin. Siksi pidän hänen mielipiteitään erittäin merkittävänä tätä tutkimusta ajatellen.

4. HARRASTAJIEN SUUSTA

Olen haastatellut tätä tutkimusta varten kuutta ihmistä, joista kaksi on lapsia, kaksi nuoria ja kaksi aikuisia. Ajatuksena on, että haastatteleman henkilöt edustavat elämänkaaren eri vaiheita ja antavat näkökulmia oman ikäistensä teatterinharrastamisesta.

Nuorimmat haastateltavani olivat kymmenenvuotiaita ja vanhin 54-vuotias haastattelujen tekohetkellä. 10-vuotiaat olivat poikia ja loput haastateltavista olivat naispuoleisia.

Useimmilla haastatelluista oli jokin toinen harrastus teatterin lisäksi. Muita harrastuksia oli muun muassa sellonsoitto, tansseissakäyminen, lentopallonpelaaminen ja painiminen.

Toinen aikuisista haastateltavista oli työkyvyttömyyseläkkeellä ja toinen oli työtön. Nuoret kävivät koulua Kivelän yläkoulussa Leppävirran kirkonkylällä ja lapset olivat Sorsakosken alakoulun oppilaita.

Ihan nuorimmat haasteltavat ja toinen yläkoululaisista olivat harrastaneet teatteria noin vuoden. Aikuiset ja toinen nuori nainen olivat harrastaneet teatteria kymmenestä kuuteentoista vuotta. Aikuiset, sama pitkään harrastanut nuori nainen ja toinen lapsista harrastivat edelleen, mutta kaksi muuta olivat jo

lopettaneet teatterinharrastamisen. Kolme haastateltavista oli mukana Leppävirran kesäteatterissa ja loput muissa ryhmissä Leppävirran sivukylillä.

Haastateltavat olivat kuulleet mahdollisuudesta harrastaa teatteria muun muassa äidiltään, veljeltään, ystävältään ja lehdestä. Samoja reittejä he olivat sitten päätyneet harrastuksen pariin.

”Alunperin olj’ kun myö muutettiin Moninmäkkeen ja isä oli paljon siinä maamiesseuran toiminnassa mukana ja sitten sitten siellä olj’ se teatteripiiri ainut”

kertoo puolestaan 54-vuotias harrastaja.

Selvänä havaintona tässä vaiheessa mainittakoon, että mitä nuorempi oli haastateltava, sitä suppeammat olivat vastaukset. Vanhimman haastateltavan kanssa olisimme helposti voineet tarinoida vaikka puoli päivää.

Analysoin aineistoa neljän tutkimuskysymyksen kautta. Kysymykset ovat: millaisia kokemuksia ihmisillä on teatteriharrastuksesta, miten teatteriharrastus koetaan eri-ikäisenä, onko teatteriharrastus vaikuttanut uravalintaan tai muihin konkreettisiin asioihin ja millaista on harrastaa teatteria Leppävirralla.

4.1 Millaisia kokemuksia ihmisillä on teatteriharrastuksesta

Haastateltavillani oli hyvin monenlaisia kokemuksia teatterinharrastamisesta. Käsittelen tässä alaluvussa esiintymispelkoa ja vastapainona esiintymishalukkuutta, sosiaalista kanssakäymistä, teatterinharrastamisen hyötyjä ja haittoja sekä teatteriharrastuksen merkitystä.

Melkein kaikki haastateltavani olivat jossain vaiheessa kärsineet esiintymispelosta. Ainoastaan yksi lapsista sanoi, että häntä ei ole esiintyminen koskaan pelottanut. 54-vuotias harrastaja kertoi osuvasti kysyttäessä, että onko hän koskaan kärsinyt esiintymispelosta:

"Aina voe veikkonen! Joka kerta ennen ensi-ilto, ihan hirveetä päivällä alakaa jo ihan hirvee olo, jokkaisellahan se on. ... Semmonen jännitys ja sit se laukii kun ensimmäisen repliikin sua sanottua, sitten se mulla ainakii laukii."

25-vuotias haastateltava puolestaan kertoo kyllä jännittävänsä, mutta roolihahmona on hänen mielestään helpompi esiintyä, kuin omana itsenään.

Kaikki esiintymistä pelänneet ja jännittäneet haastateltavat kokivat, että teatteriharrastus oli antanut pidemmällä aikavälillä rohkeutta esiintymiseen. Joidenkin esiintymishalukkuuskin oli lisääntynyt. Kun kysyin miten teatteriharrastus on vaikuttanut esiintymishalukkuuteesi toinen nuorista vastasi:

"Kyllä se silleen, että mä tykkään esiintyä paljon."

Toinen lapsista vastasi samaan kysymykseen:

"No on se aika paljon, helpompi esiintyä."

Sosiaaliseen kanssakäymiseen olivat lähes kaikki haastateltavat saaneet varmuutta ja heidän mielestään oli jopa helpompi puhua ihan vieraiden ihmisten kanssa. Jotkut kokivat itseluottamuksen sosiaalisissa tilanteissa kasvaneen harrastuksen myötä. Yhtä lasta ja yhtä nuorta lukuun ottamatta haastateltavat olivat myös saaneet uusia ystäviä harrastuksensa myötä. 25-vuotias nainen oikein huudahti vastauksensa tähän kysymykseen:

"Kyllä olen! Paljonkin!"

Teatteriharrastuksesta kovin moni haastateltavista ei löytänyt haittapuolia. Ainoastaan 25-vuotias nainen nimesi haitaksi sen, että kun koulussa tiedettiin teatteriharrastuksesta, niin aina joutui kaikissa juhlissa esiintymään. Lopulta hän ei kuitenkaan pitänyt sitä kovin suurena haittana. Toisen lapsen mielestä harrastuksen myötä pitkäksi venyvät päivät olivat hieman ongelmallisia, mutta samaan hengenvetoon hän lisäsi:

"Mut siellä on tosi hauskaa."

Hyötypuolia sitten mainittiinkin roppakaupalla.

”No semmonen juttu on tietysti, kun minä oon siellä mualla niin siellä on se muamiesseurantalo, niin siinä on semmonen, että myö tehään talakoina sille talolle. Myö saahaan lipputuloilla piettyä se meijän talo kunnossa, että semmonen hyöty siinä on”

kertoi 54-vuotias naisharrastaja. Rohkeuden lisääntyminen, keskittymiskyvyn parantuminen, sanavaraston lisääntyminen ja muutenkin ilmaisun parantuminen koettiin hyötynä teatterinharrastamisesta.

Teatteriharrastus oli haastatelluille merkityksellistä muun muassa siksi, että siellä näkee kavereita ja ystäviä. Harrastusta pidettiin myös mukavana tekemisenä. Nuorimmille haastateltaville tämä oli hieman hankala kysymys.

Kaiken kaikkiaan haastateltavani olivat saaneet hyvin monenlaisia kokemuksia teatteriharrastuksestaan ja löysivät suurimmaksi osaksi vain positiivisia puolia. Mahdollisesti ajallisesti pidempi haastattelusessio olisi tuonut esiin myös niitä negatiivisia puolia, mutta sitä voimme nyt vain arvailla.

Timo Sinivuoren (2002) eläytymismenetelmällä tehdyistä tarinoista ja teemahaastatteluista nousi esiin enemmän teatteriharrastuksen merkityksiä yksilölle ja tästä syvemmästä tutkimuksesta kävi myös ilmi nämä harrastuksen negatiiviset puolet, kuten esityksen valmistusprosessissa koetut ongelmat.

4.2 Miten teatteriharrastus koetaan eri-ikäisenä

Tuon tässä alaluvussa esille miten teatteriharrastajat kokivat oman harrastuksensa eri-ikäisenä.

Lapsiharrastajille teatteri oli selvästi lähinnä hauskaa tekemistä ja ajankulua. He näkivät myös kavereiden kanssa touhuamisen tärkeänä. Lapsista heijastui

myös hyvin selvästi sekä kasvatus, että vanhempien asenne teatteriharrastukseen (Saresma 2002, 44-48).

Nuorilla oli jo paljon selkeämpi käsitys elämästä ja toisella haastattelemistani tytöistä oli jopa haaveena suuntautua teatterialalle tulevaisuudessa. Toinen tytöistä oli pitänyt teatteria hyvänä harrastuksena, mutta resurssien puutteen vuoksi ollut mukana vain vuoden. Nuorille maailma näyttäytyy vielä paljon avoimempänä ja se on täynnä mahdollisuuksia (mt., 48-49).

Aikuisilla oli jo tietyt realiteetit olemassa ja elämä asettunut uomiinsa. Teatteriharrastus toi mukavan lisän elämään. Ihan selvästi aikuisten puheista kuitenkin saattoi päätellä, että myös he olivat käyneet läpi nämä samat vaiheet, mistä nuoremmat haastateltavat nyt kertoivat. Oli siis suunniteltu uraa teatterintekemisestä ja lapsena teatteripiirit olivat olleet mukavaa tekemistä. Aikuisiällä ihmiset ovat jo tietyllä tavalla rutinoituneita ja tällainen teatteriharrastus tuo mukavaa vaihtelua arkeen (mt., 49-58).

Havaintoni eri ikäkausista ja niiden yhteydestä teatteriharrastukseen kulkee suurin piirtein samoja linjoja Tuija Saresman (2002) teoksen havaintojen kanssa. Saresma tosin puhuu taideharrastuksesta yleensä, mutta toki myös teatteri lasketaan taideharrastukseksi.

4.3 Onko teatteriharrastus vaikuttanut uravalintaan tai muihin konkreettisiin asioihin

Tässä alaluvussa paneudun konkreettisiin asioihin, joihin teatteriharrastuksella on mahdollisesti ollut vaikutusta. Otan esille koulumenestyksen, vaikutuksen uravalintaan ja haastateltavan oman tulevaisuuden teatteriharrastuksen valossa.

Kovin moni haastateltavista ei kokenut harrastuksellaan olleen vaikutusta koulumenestykseensä. Toinen nuorista koki, että koulussa oli nyt helpompi pitää esitelmiä. 25-vuotias nainen puolestaan kertoo:

”Voipi olla että vähäsen että on, sillä muistia se ainakin parantaa kun vuorosanoja muistelee ja sitten kaikki tällaset kun on niitä harjoituksissa tehään kaikkia niitä harjotteita, niin keskittymiskykyyn ja sellaseen on varmasti ollut vaikutusta.”

Toinen 14-vuotiaista oli ajatellut, että voisi tulevaisuudessa ryhtyä näyttelijäksi, mutta ei ollut aivan varma vielä ja näki elämässään muitakin vaihtoehtoja. Toinen 14-vuotias oli myös pienempänä haaveillut näyttelijän ammatista, muttei enää nähnyt sitä vaihtoehtona. Lapset eivät haaveilleet teatteriuurasta. 25-vuotias harrastaja puolestaan kertoi:

”Kyllä mä aina olisin halunnut jotain teatterin alalta tehdä, mutta järki sano, että hanki kunnon työ.”

Suurin osa haastatelluista aikoi vielä jatkaa harrastustaan teatterin parissa. He eivät kuitenkaan liittäneet mitään suurempia tulevaisuuden haaveita asiaan.

Saresman (2002) mukaan taideharrastus voi olla eräänlaista oppimista ja uusien asioiden opettelua (mt., 84-89). Sinivuori (2002) puolestaan korostaa tutkimuksessaan juuri oppimista ja oppimisen merkitystä teatteriharrastuksessa (mt.).

4.4 Millaista on harrastaa teatteria Leppävirralla

Vastaan tässä alaluvussa kysymyksiin: millaista opetusta Leppävirralla on saanut, millainen ryhmähenki ryhmissä on ollut ja onko se jotenkin kehittynyt vuosien mittaan ja olisiko Leppävirralla teatteriharrastuksen toteuttamisessa ja suunnittelussa kehittämisen varaa.

Kaikki haastateltavat kokivat saaneensa hyvää opetusta Leppävirran ryhmissä. Useammassa haastattelussa nousi esiin Tuula Höylän nimi. Höylää pidettiin hyvänä opettajana ja ohjaajana.

Myöskään ryhmähengestä suurimmalla osalla ei ollut pahaa sanottavaa. Jossain lasten ryhmässä oli ollut mukana ”niitä riehujia”, mutta suurimmaksi osaksi ryhmät olivat hyvin tiivistyneet yhteen. Useamman vuoden harrastaneet myös kokivat ryhmähengen saaneen syvyyttä vuosien mittaan.

Kehityskohteitakin Leppävirran teatteritoiminnasta löydettiin. Nuorille toivottiin lisää ryhmiä, etenkin kirkonkylälle. Ilmeisesti tilausta olisi kunnankin puolesta sellaiselle ryhmälle, jolla olisi ympäri vuoden valmiina jokin esitys esimerkiksi matkailuryhmille. Lisätiloillekin olisi käyttöä.

Lopun viimein 14-vuotias harrastaja kiteyttää:

”Teatteri kannatta!”

5. POHDINTA

Mitä tästä kaikesta olemme nyt oppineet? Ainakin sen, että teatteriharrastus antaa ihmisille paljon, eri ihmisille eri asioita, mutta lukuisissa tapauksissa teatteri muodostuu jopa elämäntavaksi.

Mietin paljon työtä tehdessäni, että mitä yhtäläisyyksiä Timo Sinivuoren (2002) tutkimuksella oli omaan aineistooni. Esille nousi tietenkin näitä oppimisen teemoja, mutta luulen, että omat intressini lähtivät hieman eri asetelmista ja tämän vuoksi yhtäläisyyksiä ei paljoa löydy. Itse lähdin kartoittamaan asiaa hyvin henkilökohtaisista lähtökohdista ja sain mielestäni esiin sen, mitä halusinkin, eli ruohonjuuritason leppävirralaisen teatteriharrastajan näkemyksen asiaan.

Sinivuoren (2002) tutkimuksessa painotetaan paljon motivaation tärkeyttä teatteriharrastuksesta oppimiseen. Minun haastateltavani puolestaan eivät osoittaneet minkäänlaista näkyvää motivaatiota asiaa kohtaan. Lähinnä he vähättelivät, että joka vuosihan sitä sitten lopulta ajautuu vaan mukaan. Suurta

oppimishalukkuutta ei siis ollut havaittavissa, vaikka haastateltavat sitten lopulta kuitenkin olivat oppineet esimerkiksi muistamaan ja keskittymään paremmin.

Mukavimpana asiana teatteriesityksen valmistusprosessissa mielestäni haastateltavilta nousi esiin näyttelijäntyön tekniikkaharjoitukset (Sinivuori 2002, 49-56). Monet kokivat usein varsinaisen esityksenteon melko puuduttavana. Harjoitteista siis tykättiin enemmän.

Sitoutuminen ei siis ainakaan ääneen lausuttuna ollut kovin vahvaa, mutta lopulta kun puhuttiin ryhmähengestä ja sen syvyydestä vuosien mittaan, harrastajat kokivat sen kuitenkin hyvänä asiana, mistä voisi päätellä, että he haluaisivat olla mukana jatkossakin. Ryhmähenki kertoo myös oppivasta organisaatiosta (Sinivuori 2002, 63-64).

Taiteelliseen oppimiseen sekä itseohjautuvaan ja omaehtoiseen oppimiseen saakka en päässyt näissä haastatteluissa. Myös se jäi epäselväksi, oliko harjoituksia vetävä henkilö haastateltavien mielestä enemmän ohjaaja vai opettaja. (Sinivuori 2002, 64-82 ja 25-27.)

Saresman (2002) teoksessa taideharrastajien kommentit olivat huomattavasti syvällisempiä kuin minun haastatteluissani, sillä siinä taideharrastajat olivat osallistuneet kirjoituskilpailuun ja paneutuneet todenteolla taideharrastukseensa. Mutta kuten jo aiemmin mainitsin, Tuija Saresma (2002) oli tehnyt samanlaisia havaintoja ihmisen elämänkaaren erivaiheissa tulevista taideharrastuksen merkityksistä. Lapsena elettiin vanhempien mukana, nuoruudessa oli maailma avoinna ja aikuisuudessa taideharrastus nivoutui arkeen ja jokapäiväiseen elämään. (Saresma 2002.)

Minun haastatteluissani emme päässeet niin pitkälle, että kokivatko harrastajat harrastuksensa vaikkapa terapiana tai identiteettityönä (Saresma 2002, 66-77).

Esteitä teatterinharrastamisessa haastateltavilleni oli puolestaan ilmennyt. Yleensäkin pienen paikkakunnan resurssien puute oli ongelma. Tiloja ei ollut tarpeeksi ja varsinkin nuorille tarkoitettuja ryhmiä ei ollut tarjolla.

Tein harrastajien haastattelut vuoden 2007 syksyllä ja Tuula Höylän haastattelun jo vuonna 2006. Silloin tilanne oli Leppävirralla tietenkin erilainen kuin tänäpäivänä. Tämän hetken havaintoni perustuvat internetistä löytämäni tietoon. Esimerkiksi vuonna 2006 Tuula Höylä oli siirtynyt täysipäiväiseksi opiskelijaksi ja karsinut teatteriryhmien vetämisen minimiin. Internetistä löysin kuitenkin tiedon, että Höylä ohjaa nykyään jälleen hyvin aktiivisesti kansalaisopiston ryhmiä. Tähän pohjaan väitteeni, että teatteri on muodostunut esimerkiksi Tuula Höylälle elämäntavaksi, josta hän ei pääse eroon niin sanotusti kulumallakaan.

Yleisellä tasollakin miettien on mielenkiintoista huomata kuinka paljon esimerkiksi yhden ihmisen innostus nyt tähän teatteriharrastukseen aiheuttaa ketjureaktion ja pian harrastajia on lukuisia. Omalla kohdallani kävi nimittäin juuri näin. Olin tietenkin tehnyt esityksiä jo alle kouluikäisenä, mutta kun sitten alakoulussa liityin ryhmään vei ohjaajan innostus minut lopullisesti mukanaan. Minä puolestaan suosittelin harrastusta ystävälleni ja hän ystävälleen ja lopulta yläkoulussa meillä taisi olla ainakin puolet luokasta mukana kansalaisopiston teatteriryhmässä.

Mitä ilmeisimmin nykyään teatteritarjonta Leppävirralla on kohtalaisen kattavaa, mutta edelleenkin kirkonkylältä ei löydy nuortenryhmää, niin kuin oli silloin aikoinaan, kun itse yläkoulussa teatteria harrastin. Aikuisille ja lapsille löytyy ryhmiä monipuolisesti, tosin aikuisten ryhmät kesäteatteria lukuunottamatta sijaitsevat pitäjillä, eli niitä varten pitäisi olla oma auto.

Kuten haastateltavanikin mainitsivat, niin tilanpuute Leppävirralla on aina ollut ongelma. Tässä kohtaa näkisin Leppävirran kunnalla ja kansalaisopistolla, joka on siis nykyään Soisalo-opisto, kehittämisen paikan. Soisalo-opisto voisi nostaa metelin tilojen puuttumisesta ja kunta tulla vastaan ja panostaa urheilun sijasta välillä kulttuuriinkin. Itse kuitenkin koen, että kulttuurilla on kauaskantoisemmat vaikutukset ihmisten elämässä ja esimerkiksi matkailun kehittämisessä, kuin urheilulla. En toki väitä, etteikö urheilukin olisi hyödyllistä.

Ajatus ympärivuotisesta esiintyvästä ryhmästä oli mielestäni mainio. Sellaiselle on kuitenkin aina tilausta ja Leppävirta on mielestäni hyvin kehittänyt matkailutarjontaansa, niin miksei myös tällainen vaihtoehto. Esimerkiksi improvisaatioteatteri voisi olla hyvinkin toimiva ratkaisu. Uskon kyllä, että tekijöitä löytyisi, etenkin niistä nuorista, joilla ei siis ole omaa ryhmää kirkonkylällä. Tarvitsisi vain jonkun, joka käynnistäisi tekemisen ja muuten homma voisi hoitua vaikkapa Soisalo-opiston alaisuudessa.

Henkilökohtaisestihan olen ihan hurahtanut kulttuuriin ja erityisesti teatteriin, kuten tekstistäkin voi päätellä, mutta en näe sitä missään tapauksessa huonona vaihtoehtona. Koen, että sain näin tervehenkisen harrastuksen kautta hyvän ympäristön kasvaa ja kehittyä ihmisenä ja ihmiseksi. Tämän vuoksi olen henkeen ja vereen puolustamassa pienten paikkakuntien teatteriryhmiä ja niiden säilymistä.

LÄHDELUETTELO

Höylä, Tuula 2006. Teatteriasiaa Leppävirralta. Email riina.kallanto@humak.edu 13.9.2006.

Leppävirran kunta 2010. Viitattu 9.3.2010. <http://www.leppavirta.fi/>

Saresma, Tuija 2002. Häivähdys kauneutta. Taide suomalaisten arjessa (2. painos). Helsinki: Kansanvalistusseura.

Sinivuori, Timo 2002. Teatteriharrastuksen merkitys. Kasvatustieteiden laitos. Tampereen yliopisto. Akateeminen väitöskirja.

Soisalo-opisto 2010. Viitattu 9.3.2010. <http://www.soisalo-opisto.fi/>

LIITTEET

Liite 1: Haastattelurunko

Taustakysymykset:

Kuinka vanha olet?

Mitä harrastat?

Opiskeletko, oletko koulussa tai oletko työelämässä? Missä?

Teatteriharrastuskysymykset:

Kuinka kauan olet harrastanut teatteria?

Vieläkö harrastat teatteria, miten, missä, kuinka monta kertaa viikossa?

Mistä kuulit teatteriharrastuksesta alunperin?

Miten tulit lähteneeksi mukaan?

Minkälaista opetusta olet saanut? Hyvää? Huonoa? Miksi?

Millainen ryhmähenki teillä on ollut teatteriryhmissä?

Onko ryhmähenki kehittynyt jotenkin lukuvuosien aikana?

Oletko koskaan kärsinyt esiintymispelosta?

Miten teatteriharrastus on vaikuttanut esiintymishalukkuuteesi / mahdolliseen esiintymispelkoosi?

Miten teatteriharrastus on vaikuttanut sosiaalisuuteesi / tapaasi olla ihmisten seurassa?

Oletko saanut uusia ystäviä teatteriharrastuksen kautta?

Onko teatteriharrastuksella ollut vaikutusta koulumenestykseen?

Onko sinulle ollut hyötyä tai haittaa teatterin harrastamisesta? Mitä?

Mitä teatterin harrastaminen merkitsee sinulle?

Minkälaisena näet tulevaisuutesi teatteriharrastuksen valossa?

Onko sinulla suunnitelmia suuntautua teatteriuuralle tulevaisuudessa, näyttelijäksi, ohjaajaksi tms.?

Aiotko jatkaa teatterin harrastamista?

Onko teatteriharrastus vaikuttanut uravalintaasi?

Tunnetko käsitteen draamakasvatus?

Mitä sinun mielestäsi on draamakasvatus?

Onko Leppävirran teatteriryhmissä mielestäsi toteutettu draamakasvatuksen periaatteita?

Olisiko Leppävirralla teatteriharrastuksen toteuttamisessa ja suunnittelussa mielestäsi kehittämisen varaa? Mitä?

Mitä haluaisit vielä sanoa?

Liite 2: Lehti-ilmoitus

Lehti-ilmoitus Soisalon seutuun:

Harrastatko tai oletko oletko harrastanut teatteria Leppävirralla?

Hei kaikki teatterin harrastajat!

Teen parhaillaan opinnäytetyötä Humanistiseen ammattikorkeakouluun kulttuuripalvelujen koulutusohjelmaan aiheesta teatteriharrastuksen vaikutukset leppävirralaisiin lapsiin ja nuoriin draamakasvatuksen näkökulmasta. Tutkimukseni työnimi on Kasvattaako draama Leppävirralla?

Nyt olen edennyt siihen vaiheeseen tutkimuksessani, että kaipaisin haastateltavia. Oletko siis harrastanut tai harrastatko parhaillaan teatteria Leppävirralla? Tutkimusrakenteeni on sellainen, että tarvitsen kaksi alakouluikäistä teatterin harrastajaa, kaksi yläkouluikäistä, jotka joko harrastavat tai ovat harrastaneet teatteria, sekä kaksi aikuista, joilla on teatteritaustaa Leppävirralla.

Kaikki haastateltavat pysyvät tutkimuksessani nimettöminä, joten mukaan lähtemiseen ei liity mitään riskiä. Se, mitä sinä voit saada, on mukava keskustelutuokio teatteriharrastuksestasi.

Otathan siis pikaisesti yhteyttä minuun joko puhelimella tai sähköpostilla, niin sovitaan haastatteluaika.

Ystävällisin terveisin Riina Kallanto,
Humanistinen ammattikorkeakoulu,
Joutsenon koulutusyksikkö,
Kulttuuripalvelujen koulutusohjelma

Puhelin: 044 556 0556
E-mail: riina.kallanto@humak.edu